

[Økonomiministeren.]

er opstået, må i første række tilskrives den manglende indre balance i Danmarks økonomi.

Såvel produktion som beskæftigelse har i år som i de foregående år været voksende i byerhvervene; for så vidt angår produktionen, er det imidlertid vanskeligt at give nøjagtige tal for stigningen; formentlig har denne andraget mellem 4 og 5 pct., sikkert ikke mere end 5 pct. Antallet af beskæftigede har i år været godt et par procent større end sidste år, hvilket er en noget svagere stigning end i de nærmest foregående år. Årsagen til den langsommere stigning er, at væksten i beskæftigelsen nu helt afhænger af nytilgangen af arbejdskraft. Antallet af registrerede ledige har i de to sidste år ligget omkring 25.000 personer i årsgennemsnit; det er næppe muligt at drive ledigheden længere ned. I sommermånederne i år har ledigheden været minimal, og arbejdskraftmangel har været mærkbar i næsten alle erhverv.

Der er imidlertid grund til at mærke sig, at den største beskæftigelsesstigning i de senere år har fundet sted i de tjenstydende erhverv samt inden for byggeriet; derimod har den egentlige industri haft stagnerende beskæftigelse. Målt i arbejdstimer vil industriens beskæftigelse i 1962 næppe overstige 1960-niveauet.

Beskæftigelsen i bygge- og anlægsvirksomheden har ifølge de særlige beskæftigelsesopgørelser for denne sektor i sommer været 3 pct. større end sidste sommer, og formentlig har stigningen i de tjenstydende erhverv og i håndværksfag, som leverer reparationsydelser, været noget stærkere.

Den stagnerende beskæftigelse i industrien må tilskrives industriens vanskeligheder ved at konkurrere med de andre byerhverv i løntilbud; skærpet konkurrence fra udenlandske virksomheder både på eksportmarkedet og i stigende omfang også på det danske hjemmemarked har forhindret en overvæltning af højere omkostninger på priserne; det har derimod været muligt i de øvrige byerhverv, ikke mindst har det kunnet lade sig gøre i byggeriet uden større vanskeligheder.

Udviklingen har i særlig grad påvirket beskæftigelsen i landbruget. Antallet af

medhjælpere i landbruget er faldet med ca. 20.000 fra sommeren 1961 til sommeren 1962. På kun ét år er medhjælpernes tal således formindsket med ca. en sjettedel. Dette er en så stor ændring, at den nok må mane til eftertanke. Til trods for dette store fald er produktionen af animalske produkter steget med 3-4 pct. Mangelen på fremmed arbejdskraft i landbruget er formentlig i høj grad blevet opvejet foruden af en forøget arbejdsindsats af de selvstændige og deres familier af en fortsat rationalisering og betydelig mekanisering af produktionen.

1962s stigning i lønninger og andre indkomster lader sig kun belyse yderst ufuldstændigt; pengeindkomsterne i byerhvervene vil imidlertid formentlig for 1962 som helhed ligge 8-10 pct. højere end i 1961, medens de fra 1960 til 1961 steg med ikke mindre end 12 pct.

Dyrtidsreguleringen i marts-april betød en lønforhøjelse på 3-4 pct. og i september-oktober 1,5-2 pct.; lønglidningen, der navnlig er betydelig for de faglærte, er fortsat, omend i et noget langsommere tempo end det sidste par år. I første kvartal i år androg lønglidningen således ca. 1 pct.; arbejdslønnen i landbruget er steget stærkere end i byerhvervene.

Hvorledes indkomstudviklingen for de selvstændige har formet sig, foreligger ikke belyst, men stigningen i byerhvervene uden for industrien har næppe været mindre end stigningen i lønmodtagernes indkomster. For de selvstændige i industrien er der formentlig sket en vis begrænsning af fortjenstmulighederne som følge af de skærpede konkurrencevilkår. De selvstændige landbrugere har formentlig kun fulgt delvis med i indkomststigningen i byerhvervene i 1962.

Misforholdet mellem produktionsstigningen på 4 à 5 pct. og to års indkomststigninger, hvert år på mindst det dobbelte, har skabt den ofte omtalte uligevægt i vor økonomi. Denne uligevægt har ført til nedgang i valutareserverne, til lånoptagning i udlandet, men først og fremmest til betragtelige prisstigninger.

Detailpriseniveauet bortset fra husleje er således fra sommeren 1961 til sommeren 1962 steget med ca. 6 pct., hvortil i efteråret er kommet virkningerne af omsen og de højere hjemmemarkedspriser på land-